

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการจัดการศึกษาและศาสนาเพื่อความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบและกระบวนการศึกษาและศาสนาระหว่าง ไทย-ลาว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของรูปแบบและกระบวนการจัดการศึกษาและศาสนาของ ไทย-ลาว และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการศึกษาและศาสนาระหว่าง ไทย-ลาว เพื่อหาแนวทางความร่วมมือในการจัดการศึกษาและศาสนาร่วมกัน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และการสนทนากลุ่ม ทำการเก็บข้อมูลภาคสนามทั้งในประเทศไทยและประเทศลาว โดยเฉพาะในประเทศลาวทำการเก็บข้อมูลใน 3 แขวง ได้แก่แขวงหลวงพระบาง กำแพงนครเวียงจันทน์ และสะหวันเขต (สุวรรณเขต)

ผลการวิจัยพบว่า

พัฒนาการด้านการศึกษาวิชาสามัญของประเทศไทย และ สปป.ลาว เริ่มต้นจากวัด โดยมีพระสงฆ์ทำหน้าที่เป็นทั้งครูผู้สอนหนังสือ สอนธรรมะ และผู้ส่งเคราะห์ และเด็กผู้ชายจึงมีโอกาสดูเรียนหนังสือทั้งหนังสือสามัญและหนังสือธรรมไปพร้อมกัน ในประเทศไทยจะให้การยกย่องว่าผู้ศึกษาด้านธรรมะเป็นปราชญ์และจะได้รับราชการเป็นเจ้าขุนมูลนาย โรงเรียนที่สอนหนังสือนอกจากวัดแล้วยังมีราชสำนักที่จัดการศึกษาสำหรับเจ้านายชั้นสูง โดยมีการศึกษาในด้านภาษาต่างประเทศร่วมด้วยเพื่อใช้ในการติดต่อค้าขายและด้านการทูตกับต่างประเทศ

ด้านการศึกษาพุทธศาสนาทั้งของประเทศไทยและสปป.ลาว มีวัตถุประสงค์เพื่อสืบทอดศาสนา เด็กชายศึกษาเพื่อบวชเรียนเป็นหลักสำคัญ ต่อมาประเทศไทยมีพัฒนาการด้านการศึกษาของสงฆ์

จนกระทั่งถึงระดับปริญญา มีสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สำคัญ 2 สถาบัน คือ มหามกุฏราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยสงฆ์ราชวิทยาลัย ในขณะที่ สปป.ลาวมีเพียงวิทยาลัยสงฆ์ที่จัดการศึกษาสงฆ์ในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงเพียงแห่งเดียว

รูปแบบและกระบวนการทางการศึกษาและศาสนา ประเทศทั้งสองมีนโยบายทางการศึกษาที่เหมือนกันหลายด้าน เช่น ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีระบบ การส่งเสริมผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการให้ได้รับการศึกษา การส่งเสริมให้ประชาชนและองค์กรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่วนที่แตกต่าง คือ แนวคิด สปป.ลาวเน้นด้านแนวคิด อุดมคติ สังคมนิยม ในขณะที่ประเทศไทยเน้นประชาธิปไตย และ ด้านต่างประเทศ สปป.ลาว ให้ความสำคัญกับการแสวงหาความช่วยเหลือจากต่างประเทศในขณะที่นโยบายการศึกษาไทยเน้นการเป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศอินโดจีน

ความร่วมมือในการพัฒนารูปแบบและกระบวนการศึกษาศาสนา ไทย-ลาว ไทยควรให้ความช่วยเหลือ สปป.ลาวในด้านการศึกษาทั้งของเยาวชนและพระสงฆ์ โดยหน่วยราชการทั้งที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยตรงและโดยอ้อมให้ทุนการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดความนับถือศรัทธา ส่วนการศึกษาของสงฆ์ ควรสนับสนุนให้พระภิกษุลาวได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย ซึ่งมีสาขาทั่วประเทศรวม 30 แห่ง โดยเฉพาะในภาคอีสานมีสาขาอยู่ถึง 8 แห่ง คือ ร้อยเอ็ด เลย หนองคาย อุบลราชธานี สุรินทร์ นครพนม ขอนแก่น นครราชสีมา และยังมีวิทยาลัยสำหรับชีอีก 1 แห่ง คือ มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ในพระสังฆราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อย่างยั่งยืนสำหรับประเทศเพื่อนบ้านทั้ง 2 ประเทศ

The purpose of the study were to examine the history and development model and management process of education and religion in Thailand and Lao PDR; and to compare management model of education and religion as well as draw up plans for co-operation between Thailand and Lao PDR. Research method was qualitative, and interviews, observations, and focus group discussions were instrument to collected data. The fieldwork was carried out in Thailand and Lao PDR. The areas in Lao PDR included Louang Phrabang, Vientian, and Savannakhet.

Results revealed that formal education in Thailand and Lao PDR initially began and developed at temples. Buddhist monks played the role as teachers teaching how to read, write, and preaching dharma, to gives giving or providing charity to the needed people. Boys

had chances to learn formal education and Buddhism at the same time. Thai society respected as well as praised the persons who studied dharma. They were considered as educated and were likely to get the government jobs. Beside temple schools, there were special schools set up by and for royal and high ranking officials dealing with trade and diplomacy. In terms of education and Buddhism, both Thailand and Lao PDR have an objective of dissemination buddhism from one generation to the next. Boys gained education as they entered their monkhood. As a result of improving education, now the Thai Sangha offers formal higher education to university level.

There are 2 institutions now offer higher formal education degrees. Mahamakut Buddhist University. and Mahachulalongkornrajavidyalaya University. As for Lao PDR., there is only Sangha cCollege that offers formal education at a higher certificate level.

The development model and management process of education and religion, to a large extent, are similar, such as, the improvement of quality, the continuation of the management and system for the people who have little opportunity to and the handicapped people, and the participation of the community in running school, For the difference, however, the Lao PDR., emphasizes thinking, ideology, and socialism. Thailand, on the other hand, focuses on the democracy and foreign relations. Lao PDR. Puts forwards the obtaining foreign aids whereas Thailand moves its educational policy towards becoming the educational center among member countries in Indochina.

There should co-operation between Thailand and Lao PDR. For development model and management process of education and religion. Thailand should provide scholarships for students and Buddhist monks from Lao PDR. To study at various institutions in Thailand. From 30 sangha institutions, universities and branches countrywide, eight are in Isan provinces Roi-et, Loei , NongKhai, Ubon Ratchatani, Surin, Nakorn pamon, Khon Kaen, and Nakorn Ratchasima. There is a college for nun MahaPacha Bodi Three Colleg.The College is supported by the supreme sangha at Mahamakut Buddhist University. If fully implemented, it is hoped that the mutual understanding and relationship between the two countries are continually maintained.